„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком, недељом, на целом табаку, а у торником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф.
на по године . . . . . 7 „
на четврт године . . . . . 3 „ 50 н
на један месец . . . . . 1 „ 20 н.
За Србију:
(у сребру.)
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин.
на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од свеске врсте овакових ситних слова, а за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а предплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ„ у Нови Сад, у дунавској улици.
РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви листа у месту могу се добити по 10 новчића у књижари браће М Поповића.

БРОЈ 123. У НОВОМЕ САДУ, У УТОРАК 9. (21.) АУГУСТА 1877. ГОДИНА XII.

ТЕЛЕГРАМ „ЗАСТАВИ“.

ЦЕТИЊЕ 20. августа. Синоћ после жестоког бомбардовања узеше Црногорци јуришем Чађавицу главицу са кулом и шанчевима уза сам град Никшић.

КРАЈИНА НА РАСКРШЋУ.

Питање о крајишкој жељезници изазвало је Хрвате, који одавна желе да уклоне крајишко питање и да добију Крајишнике под своју управу. Крајишким новцем хтели су Мађари градити жељезницу крајишку. Главна пруга би била Сисак-Земун, а код Земуна би се спајала са српском жељезницом. Мађарима се то никако не допада. Они би хтели пругу Сисак-Митровицу преко Винковаца, задржавајући себи право да граде пругу: Пешта-Земун. На први поглед види се права намера: крајишким новцем подићи мађарске жељезнице, а нарочито дати важност алфелдској линији, подићи мађарску трговину и индустрију и одржавати свезе између Мађарске и истока, а све не само на рачун цепа него и најживотнијих интереса крајишких. Угарски министар комуникације Печи издао је пројект за грађење, и тај је наишао на противност оних, који не мисле, да се свет почиње и завршује Мађарима. Крајишка би жељезница давно била готова, да Мађари нису устали против грађења. Шеф крајишке владе, барон Молинарије, жели да изведе грађење те је с тога дошао у сукоб с мађарском владом која непопушта, ма да Молинари прети с оставком.

Крајишници имају право да траже да им се гради жељезница и кад не би имали приходе од шума, јер као што Крајишници сносе државне терете а врло мало уживају права, то имају захтевати, кад им се закраћује уставно право, бар олакшице за народно привредни развитак. А може ли се и замислити развијање нар. привреде без ваљане комуникације, без жељезница?! Мађари не само да недопуштају, да се из општих сретстава гради жељезница, као што би требало и као што су грађене жељезнице по осталим деловима монархије, него недопуштају, да се Крајина оснажи рођеним новцем, хоће да Крајина са својим рукама с мађарским конопцима стегне тело. Није ли то и сувише од Мађара? За то барон Молинарије заслужује, да га крајишки народ подупире у борби против намере мађ. владе.

Важност жељезница је позната. Ни једно сретство којим се одржава комуникација, ништа не може да оживи промет у земљи као жељезнице. Један крај земље спаја с другим, а отуд толике користи материјалне и политичке, поред тога у свези са целом Европом, а са саобраћајем подиже се међународна трговина. Извози наших сировина и увози фабрични еспапа живљем комуникацијом умножили би се као и потребе у народу, ово би подупирало развијање домаће индустрије.

Поред ови још и виши политички разлози захтевају да се гради жељезница Сисак-Земун. У Крајини живи народ српски. Велика Србија мора пазити на трговачке свезе са широким светом, а да и не спомињемо како су нужне олакшице за одржање свеза, ма и са гледишта нар. привредног, с једноплеменим народом у Аустро-Угарској. Преко Крајине српска производња допираће до јадранског мора. Ово Мађари добро знају, те хоће да спрече, да неиспадне како жели крајишки народ.

Мађари хоће на развалинама источних народа да подигну велику Мађарску, те се служе оним, да убију материјално оне народе, да од земаља европске Турске начине мађарску — Индију. Ми разумемо дакле зашто Мађари хоће да главна пруга од Пеште до Балкана иде оним путем, који њима годи.

Опасност прети крајишком народу од тога: *како ће се градити крајишка жељезница; али исто тако прети опасност и из којих ће се извора градити.* Мађари хоће да прогутају крајишке милијоне, па онда да деле по својој вољи, као неком сирочету што се дели милост, крајишком народу жељезнице.

Спрема се, да се грдна неправда учини том мученичком народу, ако се за рана не уклони опасност. Треба живо против тога протестовати, а и у светлог цара заштите потражити. Неће ваљда у овој држави све бити онако, као што Мађари хоће.

Његово Величанство уверено је о лојалности крајишког народа, познато му је како је увек бранио престо и династију, као што му је познато, ко је против престола и династије руку подизао.

Јадни крајишки народе! Чувао си државу од спољних и унутрашњих непријатеља с поносом и као јунак одбијао си сваку навалу. Да ова држава сачува и одржи моћ и величину, ти си морао страдати, јер се вуку мора бацити једна овца, да не узнемирује остало стадо. Твоја је храброст била штит и уливала је страх непријатељу. Ради лојалности ниси се жалио огрешити о ону идеју, која хоће све народе, дакле и тебе, да подигне. Крвио си се и за другога а сад хоће и тебе на рођеном огњишту да тисну у бездан. Држимо да ће Његово Величанство саслушати праведне жеље верног му народа крајишког.

Да се гради жељезница морају Мађари ретерирати. Они против крајишких жеља стоје као противничка сила. У Загребу се скупљају заступници крајишких општина да се договоре о мерама, да Мађари наседну са својим плановима.

Хоће ли успети, не може се унапред знати. Мађарска влада одупираће се до крајности и борба ће бити велика. *Ако Мађари падлегну, знаћемо да им уплив опада на меродавном месту, те ћемо сазнати кад ће се давнашње жеље овостраног српског народа испунити: видити себе осигураним у народном животу.* Спољашње незгоде су велике, у спољњем питању не питају за Мађаре, лако може умукнути глас мађарски и у унутрашњим рачунима, јер је малаксао већ за време расправе с Немцима. Треба само истрајати.

Било је време кад се мислило, да је у великој Мађарској Аустрија избављена, за то се попуштало Мађарима. Сад други ветар дува.

Заступници крајишки имаће голему и важну задаћу. *Не ради се само о жељезници крајишкој, него и о будућности Крајине.* Хрвати у место да увиде слабост своју, јер нису били кадри израдити као награду за кукавичку политику према Мађарима ни то, да се сачува Крајина од магнета мађарског, траже Крајину. Но ми се недамо.

Барон Молинари, ма да је човек од вел. значаја, потражио је да се наслони на крајишки народ. *Тиме је солдачком апсолутизму сам смртну пресуду потписао,* јер глас државнички онда је снажан, кад за леђима стоји народ. Као што није могао победити без крајишке помоћи у питању жељезнице, тако ће му се изронити камен на ком стоји, ако према њему оладни народ крајишки. *Поверење крајишког народа сачуваће га од агитације хрватске, која иде да га сруши.* Барон Молинари до сад слабо је на то пазио. Њега Хрвати хоће да сруше, а уједно војују против Срба, Молинари још секундира Хрватима у борби против Срба. То је погрешна политика, која ће се осветити на самом Молинарију, ако се продужи.

Крајишко питање не може се дуго одлагати. Народу треба културна и напредна рана. На овом састанку крајишких заступника са шефом крајишке владе, доћи ће реч и на крајишко питање. Срби заступници треба да изађу отворено са српским жељама. Садашњи скуп заступника може се сматрати у неколико као покушај, да се створи крајишко земаљско заступништво, а захтевања крајишког народа хоћемо да сведемо у неколико главних тачака.

1.) Уступити крајишком народу више уплива на земаљске послове, начином, који би се могао на крајишкој скупштини одредити.

2.) Градити жељезницу из крајишког фонда онако како крајишници хоће, а жељезница и остала сума новаца остаје као иметак крајишке земље, у који се нема нико, па ни влада хрватска мешати.

3.) Да се земаљска управа, судство и просвета заодену модерним научним начелима о држави, како се неби и одсад у Крајини управљало онако примитивно, неприступачним олакшицама што их остали аустријски и европски народи уживају.

4.) *Не само допуштати него и подупирати развијање крајишког народа у духу српском.*

5.) Узаконити слободније кретање, политичну и народну слободу.

Испуни ли крајишка влада крајишке жеље, осигурала је и себе и народ против мађ. и хрват. навале. Крајина је кутић земље, де се на Србе највише, а најлакше обзирати. Ту не треба арондирање, јер је нар. елемент чист и овејан, а и племенска политика не мора се трати. Крајина се може културно и материјално развијати. Грађење жељезнице, боље је и одгодити, ако се неда извести, што граничари хоће. Толико може израдити Крајина одгоду грађења. Но крајишка влада мора ударити другим правцем, да се отресе средновечни назора, овако изгледа као нека анахронизам. Tel brille au second rang qui s'eclipse au premier.

Још се даје све поправити. Први је корак учињен. У Аустро-Угарској од наши „господара“ научилисмо користити се спољним згодама. Срећа ће бити за Аустрију, а нама није на одбацивање, да нам владавина у Крајини покаже, да један другоме нисмо опасни. Сљедује ли погодба и пре него што је расправа врхунац достигла, боље је, мању жаоку оставља Мађари ће уклонити, али не ће попустити сваки народ има један црв у глави, казао је немачки историчар Шер. Треба знати, да смо најмање Аустрији ми на одбацивање. Колико пута у пировању одбацимо нешто, а кад се отрезнимо, видимо, да нам баш оно нужно треба, што смо одбацили. Наши господари сад пирују, остало ће сљедовати, не знамо само с каквим успехом?!

—а—

Са бојног поља.

? — **Котор**, 30. јула. Саиб-паша који је са надменошћу својом нападао од Спужа к Мартинићима, Плани и Ждребанику, који је потучен вазда био, и надао се успјесима у Бјелопавлиће, данас се затворио у Подгорици, и једина му је брига тврдити се од Црногораца, позивајући Хоте-Груде и остале малисоре у помоћ, да би се могао спасти у Подгорици, који је послату своју војску од самих малисора и Подгоричана трдну и потучену са Фармака дочекао, од шаке витешких Црногораца, кои су их до ноге потукли. Шта више, позивље зетске Турке да иду у помоћ около Жабљака, ђе их Црногорци у добрим позицијама очекују, и нигђе се једнога Турчина виђети неможе, већ су се збили у Жабљаку, а ријетко и топовима гађу, дочим виде коначну своју пропаст од надмоћних Московах, који трулу царевину Турску тако троше, да ће се једном одсудном битком код Једрене раздробити, да познаду што су ти Москови, који су се ријешили борити једино за слободу подјармљених Славена у Турској.

Од Никшића можемо јавити једино, да је све једнако обсађен црногорском војском, који у невољи цмили, и из своје крајности оградио се шанцем, да му не би Црногорци пресимице ударили, које би се и учињело, но управа црногорске војске, тврдо је увјерена, да је Никшић као узет, док га је до зидова окружила црногорска војска, која га улогорена чека примити са предајом, без да гине војска на јуришу, која непрестано иште освојење Никшића на јуришу.

Многи од Црногораца препуцавају се са Никшићима, и туку их приличан број — тако је 20. јула, гласовити јунак поп Мило из Марковине, два пута усред града ускакао, и стогове сијена запаљивао, но на посљетку 23. одважи се тајно, без Црногораца, сам поћи к зидовима града на шанац у сред Турака, који имајући револвер поче на шанац пуцати, Турци га дочекају при самим зидовима, убију и посијеку. Ово јављамо о попу Милу, као о познатом јунаку црногорскоме, како је из занешености јуначку своју душу на олтар слободе испустио. Он је чувен у свој Херцеговини, и при првоме устанку, пак и од времена књаза Данила, који је четовао кроз Херцеговину са своја два брата, који су се први јунаци бројили, поп Лука и Рамо Петров, они су обадва погинули, као што је и поп Мило; али безкористно погинуо. Говоре да је и из освете према Турцима, што му је синовац Новак Рамов, при обсади града, од самих Никшића тешко рањен.

ДОПИСИ.

З . . . . . ц. — Одеса 31. јула. Резервисти налазећи се у Одеси одпутовали су ономадне к својим полковима. Сутра почиње узимање у оподчење и мора до 10. августа бити свршено; свега Одеса има да даде 300 људи, који су рођени у 1853, 1854. и 1855. години.

Наша ескадра која се састојала из: 2 „поповке“, пароброда: „Елборуса“, „Владимира“ и „Аргонафта“; царске јахте „Ливадија“, неколико „катера“ миноносних и двије „канонирке“ изишла је ноћу 27. јула у море под управом вице-адмирала *Чихачева*, а 29. у 6 сати у јутру вратила се у Одесу и свако стало на своје место, а ћути се свему, као канда се ни с места кретали нису. По граду се беше распростро глас још 27. да се на мору бој бије около *Килије*, и без трпљења смо начекивали каквијех важни извешћа; но ништа не дочекасмо до сада. И заиста доста укоравају овђе наше „поповке“ што чаме у луци, а прости пароброди сви готово редом па и катери чине чудеса, а као што искусни људи уверавају, да су њи 2 „поповке“ у стању борити се против 10 монитора.

Начелник при одес. жељезници г. *Лешедко* предложио је власти: употребљавати просте вагоне, на којима се војска одвози на бојно поље и враћају се отуда празни — за превоз рањеника, будући се осећа већи недостатак у санитарним вагонима; по његовом плану исти прости вагони за 2 сата преобраћају се у санитарне, са врло простим средством. По учињеној 27. о. м. проби, власт је усвојила његов предлог и од сад неће бити недостатка у вагонима за превоз рањеника.

Јуначком пароброду „Вести“ — који ће нам ово дана (већ исправљена од повреде) довести оне храбре хероје, који онако витешко дело са турским монитором учинише, — спрема се сјајан дочек; а херојима њиним даће се банкет, каког можда још Одеса до сада видела није, о ком ћу вам у своје време јавити. Врла су овђе осећања за наше поморце, с којима се заиста Русија поносити мора. Овдашњи грађанин г. Ал. Јак. *Новиков* поклонио је 500 рубаља за фамилије онијех војника, који на води погину.

Наши Јевреји говоре: „По свему изгледа, да ће овај рат за Јевреје најбоље испасти; зашто? што христијани недаду Турцима да владају с Цариградом, а Турци недаду христијанима, онда ће најправије бити да се Цариград даде Јевејима; они нити су христијани нити Турци.“ А ја велим да су Јевреји за интерес и христијани а у правом смислу гори него Турци. Они поплавише сав свет и учинише од слободни народа своје робље. Ко неверује нека дође амо и нека се сам увјери. То су вам прави скакавци. Тешко оном месту ђе се они појаве. — Србијо! Чувај се колико год можеш од тих гостију.

(J. B.) Будим-Пешта 17. августа. Не да се порећи, да су у ово последње доба изашле на видело многе неочекиване прилике; по свему судећи, као да ће се то јошт тако дуго и дуго продужавати. Давна се већ збише последњи догађаји код Плевне, — а одјек им се јошт и дан-данас на све стране чује. Туркофили и славофили разно тумачише и тумаче ту по Славенство доста немилу појаву. Занесени пријатељи турски казују јошт и данас, да је то била једна од одлучних битака, а из тог једног неуспеха предказују већ злу коб руском оружју и у Бугарској, као што се то већ у Азији десило. Па није само тога доста, но се прелази на вишестручну оцену. Да не узимљемо у обзир стратегичке појмове овдашњих чувених башибозука, морамо увидити, да су бојеви око Плевне дали неоправдана повода туркофилима, да ликују над победама турским. После забуњености усљед прелаза руског преко Дунава и Балкана, наступи на један пут неочекивани обрт, — каквог не очекиваху ни сами туркофили. Са тог неочекиваног успеха турског оружја и ликују данас пријатељи азијскога варваризма, јер их занесе подмлађена снага Османлија. У заносу својем не бацају се блатом само на руску војску и руски народ, но и на васколико Славенство. Свакојако да има места том њоховом радовању, — бар у садањим приликама. Сад им се може, а кашње тешко да ће имати узрока, да се с нова зарадују. И сами туркофили знају, да моћ Русије није ни за мало уништена поразом код Плевне, те се баш ради тога и боје осветовног враћања. При свем томе не престају по сто пути понављати, како Русија данас више не импонује, као што је до сада случај био. Природно је, да ће ма и за кратко време употребити на своју корист воду, што им је на воденицу придошла.

Док се јошт на бојном пољу мирује, дотле се по назови-политичких кругових кроје сваковрсне комбинације. Познато је, како је представљен свету састанак двојице царева у Ишлу. Као што је обично у таковим приликама, тако је било и овога маха; не ће се на тапет износити никаква политичка питања, но ће их заменути изливи пријатељских осећаја. Тешко да је било кога, који би могао поверовати у истинитост тих и такових вести. Познавајући блиске одношаје између петроградског и берлинског двора, није могло бити двојбе, да ће се и овом приликом ићи за што бољим учвршћењем тројецарског савеза, ма да је трећи и био одсутан. Нова задајна реч ма с које стране, свакојако је нужна била у садањим околностима, где туркофилске манифестације са некојих страна иду да оборе тешком муком склопљену свезу на уштрб једнога од савезника. Ако поред царева и није било никаквих важних дипломатских личности, за то се ипак не може одрећи томе састанку сваки политични значај. То се наскоро и опазило при питању о акцији Србије. Паравна је ствар, да туркофили тај састанак тумаче по својем ћефу. Они не тумаче појаве по узроцима и посљедицама, но како њима годи. Веле, да је се-

верни колос са свим изгубио своју важност, коју је заузимао на јевропском континенту за последњих неколико година. Војска му ни из далека није одговорила очекивању многих. Они већ сада увиђају, да је у залуд трошено 450 милиона годишње на војску у Русији, јер та иста држава није кадра да успе против Турске, која је на војску издавала девети део од горње своте. Немачка се надала, да има јаког савезника уза се за случај, да опет дође до заплета са Француском, — али је у нади преварише најновији догађаји. Француска се сада такође не отимље много о руски савез, јер види да би јој слабо користио. Осим Немачке једина је још држава јака, а то је Аустрија. Туркофили јој данас намећу лепу и важну ролу. О њу се отимљу Немачка и Француска. Са тог гледишта они оцењују најновији састанак немачкога цара с аустријским. Русију данас сви напуштају, — само се лаћа Енглеска, јер ова би желила ослабљеног победиоца. Јака подмлађена Турска била би штетнија по њезину средоземску и индијску трговину, но што је Русија. Отуд се даје разјаснити, за што се Енглеска у задње доба тако понаша наспрам Турске. И туркофили данас већ осуђују дволичну грошићарску политику, — а надају се новој каквој коалицији. Да би Русију још већма понизили пред светом, што много не разбира, причају, како је ова принуђена и упућена на помоћ Србије и Румуније, — што је пре неког времена одбијено с поносом. Отуд и поникоше у најновије доба вести о скорашњој акцији Србије. У колико ће ти гласи бити истинити, показа ће најновије време. За сад се само може толико приметити, да је оправдана била тврдња оних, који доказиваху, да ће Аустрија и онда остати неутрална, ако и Србија ступи у акцију. Тако се бар изражују званични и полузванични органи. Туркофили већ у напред предвиђају и српске неуспехе, јер Србија осакаћена лањским ратом — по њихову мњењу — не ће моћи ни овога пута много учинити.

Као што се дакле види, ту је читав низ лепих слова, али по свој прилици да ће на томе и останути. Узалуд покушавају туркофили, да омаловаже углед Русије и Славенства пред осталим светом. Узвишена борба, коју данас води Русија у име крста и Славенства, мора се окончати најсјајнијим успехом, па ма у ту борбу Русија уложила сву своју снагу. Јошт и данас, после толиких учињених жртава говорити о Андрашијевим реформама, у стању су само занесене главе туркофила. Сигурно је, да не ће доћи до остварења жеља ни оних, који би хтели, да после Русије узме Аустрија раформациону ствар у своје руке. Далеко смо јошт од свршетка рата, а још даље од савршеног пораза Руса. Зна се врло добро, који би желили, да до тога дође, али им је узалудна жеља. Најновији или бар кашњи догађаји најбоље ће уђуткати све те клевете, а осујетити слатке снове и лепе жеље непријатеља Русије и Славенства.

+ **Нови Сад** 7. августа. Дође нам до руке овогодишњи извештај срп. вел. гимназије новосадске, јако се зарадовасмо, јер видесмо да то просветилиште беше јаче посећивано но икада. Неда се порећи да срп. правосл. општина новосадска спада међу прве општине васколиког овостраног Српства: њени просветни заводи, њене фундације, њено живо заузимање за напредак народњи довољно доказују то. У извештају опазисмо једну лепу, од скора уобичајену установу а то је давање гимназијске беседе. Та има ли шта лепше него кад млада и весела срца неговањем вештине привреде коју пару на издржавање науке жеље а сиротне браће своје. Да ли грађани новосадски икада на лепшу забаву дођоше нег на гим. беседу, где уживањем лепе вечери чане добра прилагањем своје крајцаре цељи даване беседе, помажу сиромашним, ал добрим ученицима, Из рачуна видимо да и лева свота падне на светосавско вече, у извештају читамо да се и доста успе у помагању сиромаши, јер налазимо да где који питомац гимназијски ужива 70 ф. год. а Балина мала стипендија износи 63 фор. а. вр. Евала Новосађани! У првој линији фала вама, фала и преузвишеним приложницима светом патриарху и г. Војновићу, г. владици Штросмајеру, г. Анђелићу, пречасном г. арх, Јовановићу, г. Павишевићу г. Лази Дунђерском и осталим приложницима, фала свесној општини Иришкој на њезину дару; а где заоста Земун са Румом, Митровицом и другим већим местима у Срему, нечитасмо међу прилагачима имена општина из равне Бачке и оба диштрикта, а радо бих видили да се и друге срп. општине подигну и пођу трагом родољубавих општина Н. Сада, Сомбора, Панчева, Ирига и других, та Српство је свију нас, српску просвету подизати дужност је сваког Србина. Прилог од 5, 10, 15 ф., колико која општина хоће и може, добро је дошао, млоги питомац неприлажућих општина ужива из светосавских прилога. Имајмо то на уму и притецимо првом приликом са нашом лептом потпори сиромашних и добрих ђака. На тај ће начин млого олакшано бити потребитом родитељу даровитог детета одважити се, усудити се започети велико тешко дело школања свога сина, узгајивања једнога борца народу кад зна, да му само почети ваља, а у самој гимназији, у самој честитој општини новосадској да ће наићи на дарежљиву руку обилате помоћи.

НОВИ САД. 8. августа. Вредно да се прибележи. Уредник загребачког листа „Agramer Presse“ полемишући против хрватске владине странке казује између осталог ово: „Кад је на последњем загребачком митингу ваљало у одлуци да се нагласи целокупност *целе* Хрватске, предложи један говорник, да се у одлуци напомене и град *Река*, кад су у њој као делови Хрватске наведене Босна, Херцеговина и Далмација. На ове речи скоче као помамни Мишкатовићевци, па стану приклињати, *да се у одлуци ништа не спомиње о Реци*, јер ће све ићи наопачке, ако се буду вређали нежни осећаји мађарски! И тако доживи Хрватска ту срамну епизоду, да се у одлуци, у којој се иште целокупност *целе Хрватске*, захтева Босна и Херцеговина, *а да се ћути о највластитијем земљишту хрватском, о граду Реци.*“

— Некадашњи главни лист Деакове странке „*Пешти Напло*“ пише: „Духови су у Мађарској раздражени, наде су мале, жалост је велика. Откуда то опште огорчење, раздраженост, очајање? Погрешка није у народу, већ у вођама. Унутрашњег душевног разумевања данас више нема; народ не разуме својих министара, а ови се опет не брину за народ. Тако је у питању поравнања, тако у питању источном. Стање је постало несносно. Неко време је могуће обмањивати јачу земљу. Држава је сита партајског трвења, сита избора, сита и пресита обмана.“ Још један пут велимо, то каже „*Пешти Напло.*“

— Политични лист „Драва“, што је излазио у Осеку као самосталан и слободоуман лист на немачком језику, био је неко време влашћу обустављен, па ће од 1. септембра о. г. опет излазити под насловом „Die Drau“ као „орган за народну привреду, општинске интересе и забаву“, и то сваке недеље један пут на $1^1/_2$ до 2 табака. Претплатна је цена: на целу годину 6 ф 80 н., на по године 3 ф. 40 н., а на четврт године 1 ф. 70 н. Препоручујемо овај лист ономе делу нашега општинства, коме је могуће да поред својих држи још и новине на другим језицима.

— Поштоване предплатнике нашег листа у Новоме Саду обавешћујемо овим, да смо удесили, да лист на дан изласка **до 9 сати** пре подне свиколици добију. Ко до тог доба не би добио листа, молимо, да нам изволи само пријавити.

НОВИЈЕ.

— Из *Беча* долази глас, да је досадањи министар-председник *Стевча Михајловић* своју оставку дао и да је *Ристић* постао министар-председник.

— Са *Цетиња* јављају „Пол. Кор.“, да се арнаутско племе Дибрани са Турцима завадило ради неправедне поделе хране.

— Из *Букурешта* брзојављају „П. Л.“ да је генерал Гурко кроз Букурешт у Петроград отпутовао, да прими команду над гардом руском. Војску своју на Балкану оставио је у врло добрим позицијама.

ПОЗИВ

у редовну годишњу глав. скупштину „Матице Српске.“

У смислу устава „Матице Српске“ позивају се сви чланови матичини да изволе доћи на редовну годишњу главну скупштину, која ће бити

18. (30.) августа

ове године у 9 сахата пре подне.

Из седнице управнога одбора „Матице Српске“ у Новоме Саду 15. (27.) јула 1877.

Подпредседник „Матице Српске“
Др. СТЕВАН ПАВЛОВИЋ, с. р.
САВА ПЕТРОВИЋ, с. р.
актуар.

ПОЗИВ

у седнице књижевног одељења „Матице српске“.

Према уставу друштвеном позивају се сви чланови књижевног одељења „Матице српске“ да изволе доћи у седнице, које ће се држати 13. (25.) августа о. г. и одмах други дан после свршене редовне главне скупштине матичине.

Из седнице књижевнога одбора „Матице српске“ у Новоме Саду 13. (25.) јула 1877.

Подпредседник
књижевног одељења „Матице српске:“
Миша Димитријевић с. р.
Сава Петровић с. р.
актуар.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

Г.Г. ПРЕТПЛАТНИЦИМА

Илустроване ратне кронике

јављамо да ће прва свеска изићи из штампе у недељу 14, ов. мес. по н. к. и да ће им се по том одмах бесплатно разаслати.

Ова прва свеска закаснила се једино због резања илустрованих корица а за овом идуће свеске излазиће редније.

Ко није још претплатио или пријавио своју наручбину нека што скорије изволи то учинити, како би им се без одлагања поручене свеске слати могле.

У Н. Саду на Преображење 1877.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА,
као издавалац.

„СРПСКА ЗОРА“

илустрован лист за забаву и поуку.

Година друга

Изишла је из штампе VIII. свеска „Српске Зоре“ (свеска за август) са овим садржајем:

I. ТЕКСТ. Полудели гроф. Криминална новела **Г. Д. Х. Теме-а.** — Причања Вука Дојчевића. Скупио и сложио **Стј. Митров Љубиша.** — Ромео и Јулија на селу. Приповетка **Готфрида Келера.** Превео Ј. С. Ч. (Свршетак.) — Наданове песме. (1874—1877.) — Јан Хус. Песма **Ђуре Јакшића.** — Један маневар мајалес на Ловћену. Од **Милана Костића.** — Једно писмо владике П. П. Његуша. Саопћио —ћ. — Адолфо Тјер и Леон Гамбета. Животописне црте од —ског. — **Рат на истоку.** Операције руске и црногорске војске. Пише мајор **Јован Стефановић Виловски.** Руска војска. Пад Никопоља. Кавкаска војска. Турска војска. Година 1877. Песма **Љ. П. Ненадовића.** Пропаст турског монитора Хифз-ул Рахмана у каналу мачинском. Никопољ. **Листак.** Кратак извештај о далматинско-српској књижевности. Од Ст. В. В. **Прегледне белешке.** Књижевност. Новинарство. Лица. Друштва и скупови. Смеса. Коњички скок. Календар. Дописка.

II. СЛИКЕ: **Леон Гамбета.** — **Поручници Дубасов и Шестаков.** — **Турски монитор Хифз-ул Рахман и Дубасовљева лађа „Царевић.“** — **Град Никопољ.**

Уз ову свеску иде као прилог

„ХОРВАТОВИЋЕВ МАРШ“

за гласовир удесио Ј. МАРИНКОВИЋ.

(Издање „Српске Зоре.“)

Осим већ наведених сурадника, забележавамо још и **Љ. П. Ненадовића** и **Симу Поповића.**

Претплатна је цена листу на четврт године **1 фор. 50 новч.**

Поједине свеске могу се добити у администрацији „Српске Зоре“ (Wien VII. Burggasse 24.) и у књижари браће М. Поповића у Н. Саду.

Претплату примају све српске књижаре.

Администрација „Српске Зоре“
Wien VII, Burggasse 24.

НОВА КЊИГА.

СРПСКА КЊИЖАРА БРАЋЕ М. ПОПОВИЋА
у Новоме Саду.

Сад баш изађе из штампе (и разашиље се п. т. предплатницима и предбројницима

БИБЛИОТЕКА ЗА НАРОД СВЕСКА II.

ПРЕД ВАСКРС

БОЈНЕ ПЕСМЕ

Мите Поповића.

Песме су ове посвећене: „Светломе и витешкоме кнезу и господару Црне Горе и Брда, одушевљеном песнику

НИКОЛИ I. ПЕТРОВИЋУ-ЊЕГУШУ.

Књига је формата на 16° — има 4 л. 183 стр. и 3 л.

Штампарски је посао угледан и хвале вредан, а о лепоти песама рекосмо већ у дваред, што по суду наших књижевника о њима рећи нам ваљаде; једном речи: достојна светлога имена, којим се посветом краси — и вредна народа српскога, којему је намењена, а прикладна и удесна за данашње велике дане српске и словенске.

Надамо се дакле и уздамо још и многобројнијим купцима и пријатељима књиге ове — и ко буде рад, молимо, да књигу ову код нас што пре наручити изволи. Може се добити и у књижари Вел. Валожића у Београду.

Цена је књизи — — — — — — — 1 ф.
„ „ „ на лепој велин-хартији 1 ф. 60 н.

А Новом Саду, на дан мајке Анђелине 1677.

Књижари накладници
БРАЋА М. ПОПОВИЋИ.

ПОЗИВАЊЕ.

Новосадско стрељачко друштво приређује

о свечаности своје педесетогодишњице

дне 1. септ. по нов. кал. 1877.

у својим дворанама уз велелепно осветлење

ВЕЛИКУ У БАШТИ СВЕТКОВИНУ

ЗАЈЕДНО СА

играњком и пуцањем спрам осветљења,

на коју свечаност потписани одбор овим најљубазније позива и нада се да ће је п. т. публика многобројно посетити.

Улазнице за породицу по 2 фор. Улазнице од особе по 1 фор. могу се добити по доброти у господе **Павла Шула, Фрање Петермајера, Адолфа Хенгла и М. Скривана** а онај дан у вече на каси.

Почетак у 8 сахати.

ОДБОР.

ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА.

Г. *Петровићу*, учитељу у Модошу. Дајемо вам ево писмено, да *нисте* ви дописник оног чланка. Жао нам је што вам и другу жељу испунити не можемо.

Г. *Јустину Поповићу* у Селеушу близу Алибунара. Ви велите у писму вашем о неком новцу за „Заставу,“ ал у писму није било новаца, но неки „штемпл“ од 50 нов. Разјасните нам ствар.

Курз бечке берзе 8. (20.) авг.

5% металици	63.25
5% народног зајма	66.75
Државни зајам од 1860 г.	112.—
Акције банчине	814.—
Кредитне акције	175.40
Лондон	121,30
Угарске разтеретнице	74.80
Темишварске разтеретнице	74.50
Ердељске разтеретнице	74.—
Хрватско-славонске разтеретнице	84.—
Сребро	105.85
Ц. кр. дукати	5.74
Наполеондори	9.71
Немачке марке	59.55

ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ.

На упразњено једно стипендијско место у заклади пок. Гавре Адамовића с годишњом стипендијом од 300 ф. а. вр. овим се расписује стечај.

Стипендију ову може искати сваки ученик српске народности и православне вероисповести, који се добро влада и учи.

Првенство имају они ученици, који с блаженопочившим оснивачем у сродству стоје и који у наукама добро успевају.

Молитељи имају своје ваљано инструиране молбенице саборском одбору у Карловцима до краја августа т. г. по срп. календару поднети.

У Карловцима 1. августа 1877.

У отсутству Њег. Свет. г. патријарха
ГЕОРГИЈЕ ВОЈНОВИЋ,
3—3 епископ темишварски.

РАСПИС ЛИЦИТАЦИЈЕ.

Дозволом сл. епарх. адм. одбора од 21. јуна о. г. Е. 450. крепајска општина вољна је четири звона по новој системи за своју цркву набавити, која ће скупа до 28 цената или 1568 килогр. тежине изнети и које би по хармонији удешена и то: прво звоно од 14 цената са молтоном F. друго од 8 ц. са молт. Ais, треће од 4 ц. са молт. C, и четврто до близо 2 ц. са молт. F., од добре материје саливена бити имају, услед чега се минуендо лицитација 14. (26.) авг. 1877. у Крепаји држати.

Сви дакле звоноливци који су томе вешти и вољни поменута звона по горњој жељи општине салити, овим се позивају, да горе означеног дана или лично у Крепају дођу или запечаћене оферте потврђене са својим преко непокретног имање најмање од 4000 ф. од дотичне власти потврђеним сведочбама са гаранцијом од 10 година поднесу, где ће се и потребни уговор са општином закључити имати.

У Крепаји 28 јула 1877.

Ј. ПЕТКОВИЋ, поповођа. 3—3 МАРКО СРЕМАЦ, председник.

СТЕЧАЈ.

На упражњено учитељско место српске школе у Парти отвара се стечај. — Плата учитељска 300 ф. а. вр. 3 фата тврди дрва, слободан стан са подрумом, и марвенском шталом и баштом. Дужност учитеља јест у цркви појати и ученике у црквеном појању обучавати.

Сваког молбеника и способности просијоца по садашњим наредбама имаду овом општинском школском већу најдаље до 20. августа т. год. по старом поднети.

У Парти дана 31. јулија 1877.

ГЛИГОРИ ЈОВАНОВИЋ,
1—3 школс. надзоник.

СТЕЧАЈ.

Овим се отвара стечај на место општинског рачуновође код овдашње српске православне општине. Плата је годишње 400 ф. а. вр. Просиоци нека своје молбе са нужним документима најдаље до 20 авг. по наш. кал. о. г. потписаној општини поднесу.

У Панчеву 3. августа 1877. 1—3

СРПСКА ПРАВОСЛ. ОПШТИНА.

Мануфактурна трговина

СТЕВАНА ПЕТРОВИЋА И СИНА

у Земуну 3—3

потребује једног од старији и једног од млађи спомоћника који говоре српски, немачки и мађарски.

СТЕЧАЈ.

У црк. шк. прав. општини молској упражњено је место крк. певца са годишњом платом од 200 фор. а. вр. за које ће дужан бити, да у свима данима певчеве дужности у цркви и при укопима обавља. Ко на вољу да се прими све службе, нека се до 1. септ. т. г. лично пријави молској црк. општини.

Из одборне седнице крк. шк. прав. општине молске 23. јула 1877. 3—3 ЦРК. ШК. ОДБОР.

Младен Мороквашић, Нахфолгер

У СОМБОРУ

јавља п. п. да у његовој краткој и галантериском еспана трговини својевољну вечиту испродају прави.

Трговци који би вољу имали целокупну трговину купити, нека се изволу што пре пријавити, могу исту **подпуним сортиментом** врло умереном ценом купити. 3—3

Галантериска и белог еспана трговина

МИТЕ П. РАНИСАВЉЕВИЋА

у Панчеву

потребује једнога спомоћника и једнога практиканта. — Овим ће се путем објавити господи, кад место попуњено буде за равнање. 2—2

Одговорни уредник др. Милан Ђорђевић — Издавалац „Задруга за срп. нар. штампарију“. — Српска народна задружна штампарија.